

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 27.12.1960, sp. zn. 4 To 237/60, ECLI:CZ:KSBR:1960:4.TO.237.1960.1

Číslo: 42/1961

Právní věta: Pomoci ve smyslu § 7 odst. 2 tr. zák. k trestnému činu se lze dopustit jen od stadia přípravného jednání až do dokončení činu přímým pachatelem, nikoliv však teprve po dokonání trestného činu. Občan, který zůstane pasivní (nepostaví se na obranu poškozeného) a nepřekazí spáchání trestného činu, uvedeného v § 164 odst. 1 tr. zák., ač tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe, dopouští se nepřekažení trestného činu podle § 164 odst. 1 tr. zák.

Soud: Krajský soud v Brně

Datum rozhodnutí: 27.12.1960

Spisová značka: 4 To 237/60

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 5-6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Loupež, Nepřekažení trestného činu, Pomoc, Trest

Předpisy: 86/1950 Sb. § 7

§ 164

§ 232

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 42/1961 sb. rozh.

Pomoci ve smyslu § 7 odst. 2 tr. zák. k trestnému činu se lze dopustit jen od stadia přípravného jednání až do dokončení činu přímým pachatelem, nikoliv však teprve po dokonání trestného činu.

Občan, který zůstane pasivní (nepostaví se na obranu poškozeného) a nepřekazí spáchání trestného činu, uvedeného v § 164 odst. 1 tr. zák., ač tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe, dopouští se nepřekažení trestného činu podle § 164 odst. 1 tr. zák.

(Rozhodnutí krajského soudu v Brně z 27. prosince 1960 – 4 To 237/60)

Obžalovaný A. byl přítomen při přepadení spoluobčana mladistvým B., který bitím do obličeje si vynutil na poškozeném peněžní hotovost v částce 60,- Kčs.

Lidový soud v Jihlavě uznal obžalovaného vinným trestným činem pomoci k trestnému činu loupeže podle § 7 odst. 2, § 232 odst. 1 tr. zák. a odsoudil ho k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v

trvání 15 (patnácti) měsíců.

Krajský soud v Brně zrušil napadený rozsudek ohledně obžalovaného A. ve výroku o vině a trestu a uznal obžalovaného vinným trestným činem nepřekažení trestného činu podle § 164 odst. 1 tr. zák. a odsoudil ho k trestu odnětí svobody v trvání patnácti měsíců nepodmíněně.

Z odůvodnění:

Proti rozsudku lidového soudu podal odvolání okresní prokurátor a domáhá se zvýšení trestu u obou pachatelů. Navíc žádá, aby u mladistvého byla vyslovena ochranná výchova podle § 71 odst. 1 tr. zák. Odvolání obžalovaného se obrací proti výroku o vině a na rozdíl od rozsudku soudu první stolice má za to, že jeho jednání naplňuje pouze trestný čin nepřekažení trestného činu podle § 164 odst. 1 tr. zák.

Žádá také o snížení trestu a podmíněný odklad jeho výkonu.

Odvolací soud na podkladě spisového materiálu přezkoumal napadený rozsudek i správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo a shledal, že zjištění skutkového stavu věci, pokud se mladistvého týká, nevykazuje vad. Po opětovném výslechu obžalovaného A. a mladistvého B. před odvolacím soudem se ovšem objevily nepřesnosti ve zjištění skutku obžalovaného A. soudem první stolice. Ostatně již výsledky dokazování v první stolici očividně naznačují, že obžalovaný není pomocníkem trestného činu spáchaného mladistvým B. ve smyslu ustanovení § 7 odst. 2 tr. zák. Výsledky řízení prokazují, že obžalovaný se od mladistvého, který trestný čin loupeže provedl, bezpečně dozvěděl, že mladistvý hodlá oloupit L. o peníze. Obžalovaný se snaží zmírnit svoje zavinění námitkou, že poznámku mladistvého o „ošácnutí“ L., tj. o jeho oloupení nebral vážně. Tato námitka nemůže na odpovědnosti obžalovaného nic změnit, protože jakmile mladistvý zahájil útok na poškozeného L., nemohl mít obžalovaný již pochybnosti o nebezpečných záměrech mladistvého. V průběhu páčání trestného činu loupeže zůstal obžalovaný nečinně sedět v blízkosti místa činu, mladistvému nezabránil v provedení loupeže, ba naopak okamžitě po činu se přiblížil k poškozenému a snažil se různými řečmi vyvolat u poškozeného zdání, že byl oloupen zcela neznámou osobou. Obžalovaný svoje pasivní chování v kritickém okamžiku omlouvá stavem podnapilosti. Skutkový průběh případu ovšem svědčí o tom, že jde o pouhou výmluvu. Je přece víc než pozoruhodné, že ihned po provedení loupeže končí veškerá pasivita obžalovaného, který se plně vkládá do případu již uvedeným způsobem. Nemůže tedy ani posléze uvedená námitka obžalovaného vyvinut. Celkové jednání obžalovaného nelze však posuzovat jako pomoc k trestnému činu loupeže, jak to nesprávně učinil soud první stolice, když v pasivním postoji obžalovaného spatřil jakési zajišťování hlavního pachatele v tom směru, aby nebyl přistižen a jednak aby nebyl poznán. Tento skutkový závěr neodpovídá pravému stavu věci, jak vyplývá z výsledku dokazování. Chování obžalovaného bylo výlučně pasivní, na přípravu loupežného útoku a jeho vlastní průběh nemělo vliv, ani objektivně nepředstavuje zajišťování pachatele. Proto nemůže být hodnoceno jako pomoc pachateli k spáchání trestného činu loupeže. Také ona část jednání obžalovaného, která následuje po provedení trestného činu loupeže, není pomocí k trestnému činu, protože pomoci ve smyslu § 7 odst. 2 tr. zák. k trestnému činu se lze dopustit jen od stadia přípravného jednání do dokončení činu přímým pachatelem, nikoliv tedy až po dokončení trestného činu, jako tomu bylo v tomto případě, pokud nebyla pomoc po činu slíbena pachateli již před činem, což nebylo prokázáno. Těžiště nebezpečnosti jednání obžalovaného pro společnost však spočívá v jeho záměrné pasivitě za situace, kdy je páčán některý nebezpečný trestný čin uvedený v § 164 odst. 1 tr. zák. Obžalovaný ponechal zcela vědomě volný průběh loupežnému útoku, ačkoliv se mohl postavit na obranu poškozeného, čímž by se poměr sil snadno změnil v neprospěch útočníka, tedy mohl překazit provedení loupeže bez značných nesnází či nebezpečí pro sebe. Takové jednání jednoznačně naplňuje znaky trestného činu nepřekažení trestného činu podle § 164 odst. 1 tr. zák. Nezbylo tedy, než vadnou část rozhodnutí soudu první stolice zrušit a ve smyslu shora uvedených úvah výrok o vině pozměnit. Potud je také odvolání

obžalovaného důvodné. Námitky tohoto odvolatele, usilující o zmírnění trestu a o podmíněný odklad jeho výkonu, nejsou důvodné. Obžalovaný svým jednáním prokázal značnou dávku morální otrlosti, nechal oloupit svého spoludělníka, při čemž mu bylo zcela lhostejné, že takového zavrženíhodného činu se dopouští mladistvý, jehož morální vývoj byl již beztak dosti narušen. Takový způsob spáchání činu značně přispívá k zvýšení stupně nebezpečnosti jednání obžalovaného pro společnost. V souvislosti s tím se i míra zavinění jeví značnou. Obžalovaný se také po osobní stránce nejeví kladně. Pochází sice z dělnické rodiny, sám pracuje jako dělník, ovšem zprávami o pověsti je popisován jako člověk neukázněný, mající záporný poměr k práci, při čemž pohovory, jež s ním byly na pracovišti provedeny, dosud vyznívaly zcela bezvýsledně. Má špatnou pověst a vyhledává společnost povalečů. Po dobu základní vojenské služby vícekrát porušil kázeň, takže byl postaven před vojenský soud. Z výchovného trestu, který mu byl tehdy uložen, si nevzal patřičné poučení. Tyto skutečnosti ukazují, že možnost nápravy obžalovaného není zvláště snadná, takže k jeho převýchově bude třeba účinnějšího prostředku. Proto odvolací soud uložil obžalovanému nepodmíněný trest odnětí svobody ve výměře jedné čtvrtiny zákonem stanovené sazby.